

Pirmutinis Darbo Žmonių
Dienraštis. Išėina kasdien
apart nedėldienų.

L A I S V E

LITHUANIAN DAILY

Kaina Sv. Valst. ir Kana-
doj — metams \$7.00; pusei
— \$3.50; 3 mėnesiams —
— \$2.00. Kitose šalyse:
metams \$9.00; pusei — \$4.50

No. 116.

Telephone: Stagg 3878.

Brooklyn, N.Y., Panėd., 16 Gegužės (May), 1921

Pavienio numerio kaina 4c. Metai XI, Dienr. III.

W. VIRGINIJOJ VERDA KRUVINA KOVA TARPE MAINERIŲ IR KOMPANIJOS BERNŲ

Trys Angliakasai Nužudyti; Viso Šimo Laiku Užmušta
Septyni

Mūšiai eina septynių mylių
linija.

Vienas asmuo nukautas,
kuomet jis bandė paduoti
ištroškiam kūdikiui
vandens.

Niekur tiek darbininkų
kraujo nepraliejama, kiek
West Virginijos valstijoje.

Williamson, W. Va., 15 d.
gegužės. — Užvakar valsti-
jos kazokai nužudė tris mai-
nierius. Tokiu būdu šiuose
mūšiuose jau bus žuvę sep-
tyni asmenys.

Kompanijos agentai-kon-
stebeliai suėmė 40 angliaka-
sių. Kova tęsiasi labai aš-
tri. Darbininkai neturi gin-
klų ir todėl jie negali pa-
sekmingai atmušti nepriete-
lių kompanijos tarnų užpuo-
limų. Mainierių moterys ir
šeimynos slepiasi sklepuose
ir kitur, kur tik galėdamos.
Ten išbūna po kelias dienas
nevalge, tačiau išeiti bijosi,
nes gali gyvastį prarasti.

Telefono vielos sutraukytos
ir todėl smulkmenų ne-
galima žinoti apie kovos
procesą. Vienok reikia ži-
noti, kad ši kova yra išsi-
plėtėjusi labai plačiai—sep-
tynių mylių frontas užimtas
mūšiais.

Unijistuose darbininkuo-
se gimė didelis kerštas prieš
neprietelius kompanijos a-
gentus ir todėl jie, nepaisy-
dami į savo gyvastis, kau-
jasi su jais, nes kitokio iš-
ėjimo nemato.

Užvakar gubernatorius
pasiuntė karo sekretoriui
telegramą, reikalaujantią
prisiųsti keletą būrių kariu-
omenės. Karo sekre-
torius Weeks pasiuntė kariu-
omenės, bet prisakė ma-
jorui-generolui G. W. Read,
po kurio globa randasi Min-
go apskritys, kad jį veiktų
sulyg savo nuožiuos. Pas-
tarasis prisiuntė vieną afi-
ciera išnagrinėjimui vietin-
ės padėties. Jei matys, kad
kariuomenė yra reikalinga,
tuojaus bus prisiųsta.

Angliakasai žino, kokių
tikslu kariuomenė yra siun-
čiama ir todėl laukia josios
su baime, nes aišku, prisiėis
paukoti keletas, o gal net
kelios dešimtys gyvasčių.
Kariuomenė visuomet gynė
kapitalistų reikalus, jina-
tai darys ir dabartiniu at-
veju.

Mingo apskritys pasiliks
ilgai darbininkų atmintyje,
nes ten daug kraujo pralie-
ta jų brolių proletarų.

Colmare, Strassburge, Met-
ze, Mankirche ir visoje eilė-
je kitų vietų. Šimtai jaunų
jų komunistų suareštuota.
Juos visus nugabeno į
Strassburgo kalėjimą.
Tai, mat, kaip darbuojasi
francūzų civilizatoriai "pa-
liuosuotame" nuo Vokietijos
Alzase.

NAUJAS KANCLERIS PERSERGSTI AMERIKA

Sako, dabartiniai Silezijos i-
vykiai grašina Europos
taikai.

Pataria Jungtinėms Valsti-
joms kuogreičiausiai už-
baigti kivirčius, nes kitaip
vokiečiai pavartos savo
spėką.

Berlynas, 15 d. gegužės.—
"Jei Amerika interesuojasi
Europos dabartine padėti-
mi, jina- priavo kuogrei-
čiausiai ateiti į pagelbą už-
baigimui dabartinių Augš-
tesnės Silezijos nesutiki-
mų", sakė naujasis Vokietijos
kancleris, Julius Wirth,
New Yorko "Heraldo" ko-
respondentui.

"Iki Lenkijos stovyklose
ginklas rokuojamas svar-
biausiu, čionai negali būti
taikos. Visos kitos proble-
mos — netgi ir kontribu-
c-

BRITANIJOS MINISTERIŲ PIRMINI- KAS SMERKIA LENKUS

Bara Už Išiveržimą Į Augštąją Sileziją

PRIMENA VILNIŲ.
Tie imperialistai, sako jis,
išjuokia mūsų taikos su-
tarti; reikalauja ant jų
uždėti aštrią discipliną.

Londonas, 14 d. gegužės.
— Lloyd George, kalbėda-
mas vakar atstovų bute apie
Varšavos ponų žygius Sile-
zijoje, smarkiai barė juos.
Jis tarpe kitko išsireiškė se-
kančiais:

"Aš manau, kad man gali-
ma kalbėti be jokio išsiki-
nėjimo apie Lenkijos šian-
dinių valdytojų žygius.
Kadangi, jei mes neatkreip-
sime jokios atydos į juos ir
nepasistengsime ant jų už-
dėti teisingos pabaudos, kas
visuomet atspindėjo šios ša-
lies užrubežinėje politikoje,
tas padarys pavojinga taiką
Europoje.

Bijosi pasekmių.
"Aš esu sujudintas. Ešu
nugąsdintas, nes reikia ži-
noti, kad šis pasaulis yra su-
budavotas ant pasitikėjimo
viena kita šalimi, ir jei pa-
sitikėjimas sykių bus su-

griautas, tai aš neišmanau,
kaip jis bus galima atsteigti."

Toliau Lloyd George sakė,
kad Versailles taikos sutar-
tis, yra Lenkijos nepri-
gūlybės čarteriu, vienok ta
pat Lenkija ją lauko. Len-
kija neišikovojo sau lais-
vės, tvirtino ministrų pir-
mininkas. Jai laisvė tapo
suteikta ačiu Didžiajai Bri-
tanijai, Francijai ir Italijai.

Jis sako, lenkai karo me-
tu buvo pasidalinę: pusę jų
kovėsi su vokiečiais prieš
talininkus, o pusę ejo su
talininkais prieš vokiečius.
"Jie įpuolė į vokiečių uni-
formas ir šaudė anglus,
francūzus ir italus, kurie
kovojo už jų laisvę."

Priminė Vilnių.
Toliau ministrų pirmi-
ninkas priminė Lietuvą, ku-
rioje dabartiniu laiku
šiaučia Želigovskio kariuo-
menė ir reguliarinė Varša-
vos armija.
"Vilnius tapo užimtas re-
guliarine Lenkijos valdžios
kariuomene, nepaisant, kad
tuomi išjuokiami talin-
kai", sakė premjeras. Tas
pats dedasi dabar ir su Si-
lezijos įsiveržimais.

jos, kurios tapo uždėtos ant
Vokietijos liaudies kupros,
yra paremtos plebicistu. Pa-
saulio atstatymo darbas ne-
gali prasidėti, kol šautuvai
nebus padėti į šalį. Vokie-
čiai negali dirbti, kuomet
lenkai laikoši užėmę dalį jų
teritorijos.

"Tik Vokietijos ginklai su-
teikė galimybę Lenkijai lai-
svę įgyti. Aš atmenu tą
dieną, kuomet lenkai geidė
laisvės ir duonos. Jie paga-
liaus aplaikė jų laisvę, bet
jie pamiršo. Dabar jie pa-
miršo netgi savo talinin-
kus, kurie įsteigė jų da-
bartinę valstybę. Aš atsi-
menu tas dienas, kuomet
kūdikystės laikais skaity-
davau Lenkijos istoriją ir
stebėdavau, kodėl Lenki-
jos karalystė tapo padalin-
ta. Dabar visai nesistebiu".

LENKŲ ŽIAURUMAI LIETVOJE

Apie padėtį neutralėj zonoje.

Gautomis žiniomis, bala-
ndžio 9 d. Smalėnų kaimo len-
kų žandarai 3 val. po piet
puolė Vaitakiemio kaimą,
Punsko valsčiaus, mūsų pu-
sėje. Suėmė asmenis: A.
Kuosa, 28 metų; A. Adu-
kanski, 60 metų; R. Adu-
kanski, 70 m.; K. Gaidzins-
ki, 55 m.; P. Bubkanski, 38
m.; Š. Lukaševiči, 60 m., ir
kaimo seniūną, J. Šupinska,
kurį smarkiai sumušė. Su-
imtuosius nuvarė į Smalė-
nus. Per dvi dienas reika-
lavo pasakyti, kas yra šau-
liai ir kas suėmė bala-ndžio
8 d. 2 lenkų žandarus. Nie-
ko neišgavus, visi ūkininkai
buvo paleisti sąlyga, kad po
trijų dienų būtų paleisti ba-
landžio 8 d. sumintieji lenkų
žandarai. Už nepalėidimą
grašė sudeginti visą kaimą
ir sunaikinti turtą. Suimant
ūkininkus buvo sumiti jų
arkliai ir laikomi dvi dienas
neėdę. Ūkininkai buvo taip
sumusti, kad, sugrįžę, nebe-
gali dirbti, nes serga.

Lenkai iki šiol dar nesil-
liauja plėšę, kratų darę ir
kankinę vietos gyventojus.
Nuolat varo į pastotes. Vy-
rus persekioja — tuo būdu
verčia juos slapstytis ir ne-
duoda galimumo dirbti lau-
kų darbus.

Balandžio 9 d. atvyko į
Punską dvi lenkų kareivių
kuopos, perėjo Curzon'o li-
niją ir žygiavo Svidišių -
Rodiškių kaimų link. Ba-
landžio 13 d. buvo susirėmi-
mas su lenkais Rodiškių
kaime, po kurio lenkai iš to
kaimo pasitraukė. Du mū-
sų kareiviai dingo be žinios.
Į nelaisvę paimtas, vienas
lenkų 24-to pulko kareivis.
Balandžio 14 d. lenkai pa-
sitraukė iš Svidiškių - Ro-
diškių ruožto.

Balandžio 13 d. lenkų žval-
gai apšaudė mūsų sargybą
ties Giedraičiais ir pasitrau-
kė. Į Pažirinėių dvarą bu-

vo atėjus lenkų kuopa. At-
sisikyrus jos dalis atėjo į
Širvintus, iš kur, apilpėšę
gyventojus ir primetę pro-
klamacijų, pasitraukė.
("Elta")

JAUNATURKIAI SUSI-
RISĖ SU TARYBOMIS
Rusija gauna koncesijų, va-
duojantis nauja sutartimi.

True translation filed with the Postmaster of
Brooklyn, N. Y., on May 14, 1921, as re-
quired by the Act of October 6, 1917.

Manoma, kad gelzkelių
federacijos valdybą. Tu-
omet šalis tikrai pajustų
skaudų smūgi.

BRITANIJOS GELZKELIEČIAI OFI- LIAI STOJO MAINIERIŲ PUSEN

Jie Pagaliaus Aiškiai Nusistatė Negabenti Skebais Suga-
mintos Anglies

Londonas, 15 d. gegužės.
— Britanijos gelzkelių dar-
bininkų unijos oficialai tie-
sioginiai pareiškė savo na-
riams, kad jie negabentų
gelzkeliais jokios anglies,
nepaisant, iš kur toji anglis
būtų atvežta: iš užrubežinių
valstybių, ar namie skebais
sugaminta.

Manoma, kad gelzkelių
federacijos valdybą. Tu-
omet šalis tikrai pajustų
skaudų smūgi.

Sis nuosprendis rodo, kad
gelzkeličiai ir transporto
darbininkai po biskelį arti-
nasi prie streikuojančių
mainierių. Jie, tuomi, be a-
bejojimo atitaisys savo ne-
prietelių bosų padarytas
niekšystes, t.y., suardymą
generalinio darbininkų
streiko.

Jau tolūse šalies srityse
gelzkeličiai buvo atsisakę
gabenti anglį, nepaisant, kad
valdyba oficialiai to dar
nebuvo paskelbusi. Darbin-
kai (unijos skyriai) visas
laikas stoja už generalinį
streiką, tik bėda su jų uni-
jos suklusiais vadovais,

tinę ant jos užrašyti. Kuo-
met tas būdavo padaryta,
prie progos, imdavo ir nu-
nuodindavo juos, iš ko jai
likdavo gražas "pelno".

Pastarasis josios vyras
buvo Edward Meyer, kurį
nunuodinus, jai turėjo tekti
apie \$10,000. Tačiau atsi-
tiko netikėtas dalykas: ap-
draudos kompanijos agen-
tai pradėjo tyrinėti tos mo-
teris praeitį. Vėliaus paai-
škėjo, kad Southard turėjusi
tris vyrus pirmiau Meyerio,
kurie visi misteriskai žuvo
ir kurių pomirtinės visos jai
teko.

Dabartinioju laiku ta
moteris gyveno su Jungt.
Valst. laivo "Chicago" že-
mesniu juo aficeru. Jiedu
apsipačiavo pereitame gru-
odžio mėnesyje Los Angeles
mieste.

IS LIETUVOS

(Is Lietuvos laikraščiu)

Martišiunų dvaras (Biržų
— Pasvalio apskr.). — Ši
dvarą nuomoja kaž-koks
latvis, nežinia, iš kur atsi-
baladojęs, ir ligi šiam
nesiliauja mindžiojęs
jū darbininkus. Dar
kams pareikalavus dvi
užmokėsniu, šis juodas
voro juos lauk iš dvaro, su-
kydamas, kad jums čia vie-
tos nėra. Darbininkams pa-
reikalavus geresnių butų
parodė jį į kiaulydę, tad
mas—"pasimūrykit kro-
ir gyvenkit".

Los Angeles, Cal., 15 d. ge-
gužės. — Lydia Southard,
penkių vyrų moteris, vakar
tapo suareštuota ant Hono-
lulu salos. Kaltinama nužū-
dyme keturių savo vyrų ir
dviejų "šiaip" asmenų. Ji-
nai, pasak žinovų tai dariu-
si pasipinigavimo tikslu.
Apsivedusi, jina- stengdavo
si priagituoti savo vyrus ap-
drausti gyvastis ir posmer-

TAI BENT PACIUTE!
Nusmaugę keturis "prisie-
gėlės" ir du "šiaip sau"
vyrų; tai darė del pelno.

True translation filed with the Postmaster of
Brooklyn, N. Y., on May 14, 1921, as re-
quired by the Act of October 6, 1917.

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ

Published by
Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc.
Every day, except Sunday, at 455 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone Stagg 8878.

Yearly subscription rates in U. S. \$7.00; foreign countries — \$9.00.
Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under act of March 3, 1879.

MOKYKLOS, VALDŽIA IR DVASIŠKĖJA

Dvasiškėja, kokio tikėjimo ji nebūtų, tankiai nori išrodyti visuomenės akyse, kad rūpinasi darbininkų reikalais, kad kovoja prieš darbininkų išnaudojimą. Šiame klausime neatsilieka nei mūsų lietuviškoji dvasiškėja, kuri organizuoja darbininkus į visokias sąjungas, į visokias federacijas neva kovai prieš išnaudojimą.

Ir tuo pačiu laiku, kaip dvasiškėja bando pasirodyti darbininkų užtarėja, deda didžiausių pastangų paimti savo globon mokyklas. Kur jų negali paimti, ten stengiasi įkurti savas. Pavyzdžiui, Amerikoje įkurtos mokyklos labai daug, nors čia jų visai nereikėtų, nes kiekvienoje valstijoje valdžia galėtų įsteigti užtektingą skaitliū.

Jeigu dvasiškėja ištikro būtų kapitalistų priešas, jeigu ji ištikro rūpintųsi darbo žmonių reikalais, tuomet valdžia seniai būtų išleidus įstatymą, draudžiantį dvasiškėjai steigti ir užlaikyti mokyklas. Vienok to nepadarė. Valdžia ne tik pakenčia dvasiškėjos ikurtas mokyklas, bet jas ir užgria. Valdžia, atstovaujanti kapitalistų klesos reikalus, gerai žino, kad dvasiškėjos ikurtose mokyklose išauklėjami nuolankūs kapitalistų vergai, kurie niekad neįdrįs pasipriešinti prieš savo išnaudojimą, prieš savo skriaudėją.

Visai kitaip valdžia žiūri į tas mokyklas, kurias įsteigia kokios nors progresyvos organizacijos. Pavyzdžiui, New York'e yra įsteigta Rand School. Joje, rodos, nemokina nei apie bolševizmą, nei apie šalies valdžios vertimą bombomis, vienok valdžia pasiryžo būtinai tą mokyklą uždaryti. Pereitais metais New York'o valstijos įstatymdavystės buvo išleidusios įstatymą, kuriuoni mokyklos būtų būvę uždarytos, bet gubernatorius nepasirašė po tuo įstatymu. Dabar tas pats įstatymas, tik dar su pagerinimais, likosi išleistas ir gubernatorius pasirašė. Vadinasi, dabar be valdžios leidimo negalima bus atidaryti jokią mokyklą. Visos jau senios mokyklos turės gauti leidimus.

Paviršutiniai pažvelgus, neva visos privatinės mokyklos pačina po šiuo įstatymu, bet juk kiekvienas gali suprasti, kad nei bažnytinių, Y.M.C.A., nei salaveišių armijos mokyklų neuždarys ir visos tokios mokyklos tuojuo gaus leidimus toliau savo darbą tęsti, toliau gaminti kapitalistams nuolankius vergus. Bet visos progresyvių draugijų, darbininkų organizacijų įsteigtos mokyklos bus uždarytos ir nei viena darbininkiška organizacija negaus leidimo atidaryti kokią nors mokyklą. Net ir vakarinės darbininkų įsteigtos mokyklos bus uždarytos.

Negana to. Visose mokyklose visi mokytojai ir mokytojos turės gauti paliūdjimus apie ištikimybę kapitalistiniam surėdymui. Čia vėl dvasiškėjos paliūdjimai bus skaitomi teisingais ir jeigu mokytojas ar mokytoja nuėis su kokio nors dvasiškio paliūdjimu, tai galės gauti vietą. Apart to, visi senieji mokytojai ir mokytojos bus persijota ir abejotinos ištikimybės asmenys bus paleisti nuo darbo.

Toks įstatymas išleistas New York'o valstijoje. Tuojuo šita valstija paseks ir kitos. Greitu laiku visoje Amerikoje viešpataus panašūs įstatymai.

Kapitalistai ir jų atstovai pradeda nejuokais rūpintis mokyklų klausimu. Jie gerai žino, kad mokyklos lošia neapsakomai svarbią rolę, jie žino, kad nuo mokyklų priklauso ir jų amžiaus ilgumas. Jeigu jie kontroliuos visas mokyklas, jeigu vaikams iš kūdikystės spradės į galvas kalti kapitalistų klesos naudingumus ir darbininkiškių organizacijų blėdingumus; jeigu jose bolševizmas ar socializmas bus piešiamas baisesniu ir už velnią, tai kapitalistų klesa ilgiau savo amžį pratęs, nes paugančioji klesa — būsiantieji darbininkai šalinsis nuo darbininkiškių organizacijų, jie stos į visokias patriotines organizacijas, į visokius legionus, į miliciją, armiją ir kovos prieš darbininkų judėjimą, smaugs jį. Visa kapitalistų viltis, visas jų ramstis — tai paugančioji karta. Todel jie dabar labai susirūpino mokyklų klausimu, susirūpino, kad ir mokyklas ir kontrabandos keliu neišsiskverbtų darbininkiško susipratimo dvasia.

Jeigu iki šiol Amerikos mokyklos buvo tais cirkais, kurių išeidavo dresiruoti dvikojai patriotai, tai dabar išeis ne tik patriotai, bet didžiausi darbininkų klebriešai, didžiausi darbininkų judėjimo slopintojai.

Teisybė, gal daugelis taip vadinamų darbininkišveikėjų mažai domos kreipia į paugančią visuomenę, o tik rūpinasi organizuoti ir skleisti darbininkiškių apsvietą tarpe suaugusių darbininkų. Bet tokie veikėjai daro didžiausią klaidą. Jeigu nori, kad tinkamai medis išaugtų, prižiūrėk jį iš pat mažens. O kada jis greitai išauga, tuomet jau ne laikas bandyti jį išstaiyti, ištiesti. Lyginai taip yra ir su kūdikiais. Dabar ir vybu Rusijoje dedama didžiausia atyda į mokyklas ir jų auklėjimą.

APŽVALGA

NESIBIJOKITE, TARDYMAI BUVO.

Kada Amerikos trustai ant kokių nors prekių pakelia dideliausias kainas, kada jau miniose pasigirsta niurnėjimas, tai Washingtono valdžia tuojuo paskelbia, kad paskyrė tardymo komisiją, kuri ištirs brangumo priežastis ir kaltininkus nubaus. Taip būna visuomet ir publika tuomet nurimsta.

Visi atsimename, kiek buvo lermuota apie anglių brangumą. Washingtono valdžia buvo paskyrus komisiją tyrinėti brangumo priežastis ir kaltininkus nubauti. Nuo to laiko, kaip prasidėjo tyrinėjimas, nieko nesigirdi. Vadinasi, tyrinėjimas buvo ir dabar nereikia bijotis, galima drąsiai anglis pirkti, kurių kaina ir dabar tarpe 13 ir 14 dolerių už toną. Prieš tyrinėjimą galima buvo gauti toną už 11 ir 12 dolerių.

"LIETUVOS" DIENRAŠČIO REIKALAI.

Tautininkų leidžiamas dienraštis "Lietuva" jau seniai subankrūtijo, bet tos bendrovės šerinkiniai dar ir po šiai dienai lermuoja. Pastaromis dienomis Chicagoje įvyko šerinkininkų susirinkimas, kuriame pasirodė gana žingėdinių dalykų. Kada jos stambesnieji šerinkininkai jau pamatė, kad su dienraščiu reikės atsisveikinti, tai "Lietuvos" bendrovės šerinkininkai pasiskubino išmainyti ant Lietuvos Atstatymo Bendrovės šerų. Pavyzdžiui, Bačiūnas turėjęs už \$5,000.00 šerų, kuriuos prieš bankrūtysiant bendrovei išmainęs ant Lietuvos Atstatymo Bendrovės šerų; jo pėdomis pasekė ir kiti šerinkininkai.

Dabar paaiškėjo, kad šerinkininkai gausią ne daugiau, kaip dešimtą nuošimtį savo įmokėtų pinigų. Vadinasi, tiek gaus ir Atstatymo Bendrovė, kuri mainikavo šerais.

Nors tautininkai, leidami dienraštį, uždirbo kaip Zablackas ant muilo, vienok šiame susirinkime visgi dar buvo ir tokių, kurie nutarė stengtis bendrovę atgaivinti. Tam tikslui esanti išrinkta ir komisija.

MOKINA!

Kauniškis "Socialdemokratas" (N14) stėnauja apie kovo revoliucinius judimus Vokietijoje, girdi:

"Dauguma darbininkų pasišalino nuo komunistų, griežtai atsakė pasekti jų kvietimus, jų pavyzdį..."

Ir toliau rėžia sekamą pamokslą Lietuvos darbininkams:

Čia turi kreipti daug domos ir darbininkai tėvai, kurių vaikai pradeda mokyklas lankyti, kad jose galutinai jų protą neužnuodytų, nepadarytų idiotais. Tankiai tėvai, pasivadinę susipratusiais, nekrepia jokios domos į savo vaikus, kuomet jie pradeda mokyklas lankyti.

Valdžia ir dvasiškėja mokyklų klausime bendrai darbuojasi, bendrai auklėja kapitalistams vergus. Darbininkai, kiek galima, privalo stengtis, kad jų vaikai visgi netaptų tokiais vergais, kad žinotų savo klesos reikalus.

"Lietuvos darbininkai irgi turi pasimokinti iš Vokietijos paskutinių įvykių. Mūsų tarpe, ypač profesinėse sąjungose, komunistai taip pat greitai yra akiai žadinti Lietuvos darbininkus prieš neparuoštų revoliucinių žygių..."

Jeigu jau žiūrėti faktinosios teisybės, tai šiūomi momentu komunistai nekvečia Lietuvos proletarų prie tuojautinės revoliucijos. Šiuo mėnesį patį baltagvardiečių valdžia mėgino suprovokuoti sukilimą. Komunistai, betgi, sako, jog prieš sukilimo reikia rengties, jog jįsai neišvengiamas, jog tą mintį reikia skleisti darbininkuose.

Gi menševikai niekuomet nekvečia darbininkų prie revoliucijos. Vokietijoje jie buvo nusistatę prieš kaizerio valdžios vertimą; Rusijoje po 1905 m. nepavykusios revoliucijos jie užtraukė revoliucijai laidotuvių maršą. Šiūomi laiku jie visose šalyse — Anglijoje, Vokietijoje, Francijoje ir t. t. — yra griežčiausi revoliucijos priešai. Tą patį reikia pasakyti ir apie Lietuvos menševikus.

AR IR ČIA BOLŠEVIKŲ TVARKA?

"Draugas" labai tankiai mėgsta rašyti, kad dabar Rusijoje didžiausia betvarkė, kad ten piešimai, žudynės ir kitokie dalykai yra kasdieniniu apsišveikimu. Ir, žinoma, visus tuos blogumus, kurių Rusijoje ir šimtines dalies nėra, kaip kad "Draugas" paduoda, suverčia ant bolševikų. Bet štai "Draugo" N104 skaitome:

"Chicagoje darosi vis blogesni laikai. Gyvenimas kasdien aršėja. Žmogaus gyvybė ir jo manta kas valanda yra pavojuje. Dienos metu plėšikai užpuola žmones gatvėse ir apkrausto kišenių. Galvažudžiai dienos metu dažnai iškrauto žmonių pagyvenimus. Nėra tos dienos, kad Chicagoje neįvyktų žmogžudystė. Ir dažnai dar ne viena.

"Miestas pilnas vagių, plėšikų, žmogžudžių ir visokios rūšies pakvaisėlių. "Automobiliai iš gatvių, garadžių, arba ir nuo važiuojančių žmonių kasdien vagiami arba atimami dešimtimis.

"Plėšiamos bankos ir krautuvės. Pasipriešinusi žudomi be atodairos. Dažnai kai-kuriose miestuose sutemoje užpuolamos praicinčios moterys. Prismaugiamos ir apiplėšiamos.

"Pasitaike, piktadariai važiuodami automobiliu

susistabdo praeinantį žmogų. Įtempia jį automobiliu, važiuodami apmuša, apiplėšia ir išmeta gatvėn. Žmogus džiaugiasi, kad nors jam pati brangiųjų gyvybė neatimta."

Taip, mes pilnai tikime, kad "Draugas" rašo teisybę, kad ne tik Chicagoje, bet ir kituose miestuose tas pats dedasi. Tik mes norėtume užklausti, ar ir čia, Amerikoje, išsikūrė bolševikų tvarka, kad tokie dalykai apsišveikia? Juk čia, rodosi, demokratinis "rojus", kuriuomi "Draugas" turėtų džiaugtis ir "Te Deum Laudamus" giedoti. Tuo tarpu jis gieda "Libera mea Domine".

SKANDALAS PATRIOTŲ TARPE.

Francija visuomet buvo šalis skandalų ir grafto. Tuo žvilgsniu ji labai primena carinę Rusiją.

Šiūomi laiku iškelta aiškėn nauja šunybė viešpataujantis klicos. Pasirodo, jog tuo pačiu laiku, kai šiaurės Francijos valstiečiai ir darbininkai dar ir dabar baisiai kenčia del karo pasekmių, tai 32 "nukentėjusių del karo" kapitalistų jau gavo iš valdžios išanksto apie 500,000,000 dolerių atlyginimo. Viena iš stambiųjų firmų, kurios dirbtuvės beveik visiškai nenukentėję, gavo 67 milijonus dolerių.

Vidutiniškai apskaitoma, kad fabrikantai ir didieji žemvaldžiai vienokiu ar kitoku būdu įtikino savąją valdžią, jog jie yra baisiai pavargę, tikri našlaičiai. Tūli jų padavė rokūndas 15—16 kartų didesnes, negu jie ištikrųjų nukentėjo.

Tai, mat, kaip einasi su karo nuostolių atlyginimu. Biedni žmonės beveik nieko negaus, kapitalistai gaus maišus aukso, o nuskurusioji Vokietija turės už viską apmokėti.

Sakysite, kad kitų šalių kapitalistai geresni. Visur jie niekuo nesiskiria nuo lupikų ir plėšikų.

KADA KRIZIS UŽSIBAIGS?

Amerikos darbininkai yra pripratę prie pramonės krizių, nes šioje šalyje jie labai tankiai pasikartoja. Todel kuomet iškyla pramonės krizis, kuomet bedarbės ryškėtė paliečia darbininkus, jie perdaug nenusiugsta ir kiekvienas pasako: tai prastas apsišveikimas, mes jau daug tokių krizių esame pergyvenę, pergyvensime ir šita.

Vienok dabar jau daugelis sako: kada krizis užsibaigs? Kada darbai pradės eiti geriau?

Į šį klausimą sunku atsakyti. Jeigu pirmiau Amerikoje buvo paprasti kriziai, jeigu prie jų darbininkai pripratę, tai šita krizį negalima priskaityti prie paprastų, jau pergyventų, krizių. Į šita krizį vertėtų biskį plačiau, biskį giliau pažvelgti.

Nelabai seniai ponas Hooveris yra pasakęs, kad nepaisant didžiausio pramonės krizio, kokio Amerikos

istorija nežinojo nuo piliėtinio karo laikų, visgi pavyko išvengti piniginės katastrofos. Vadinasi, Amerikos pramonė kad ir nukentėjo, bet piniginė katastrofa neįvyko ir visi bankininkai išliko sveiki. Pramonės krizis daugiausiai palietė darbininkus ir smulkias pramonininkus. Stambieji pramonininkai, bankininkai nuo to menkai nukentėjo.

Ot, jeigu būtų įvykus piniginė katastrofa, jeigu Amerikos dolerio vertė būtų nupuolus taip žemai, kaip kad Francijos franko, Vokietijos markės, Italijos liru, tuomet būtų ir stambieji pramonininkai ir bankininkai žymiai nukentėję. Dabar, anot pono Hooverio, stambiųjų pramonininkų ir bankininkų interesai nėra jau taip blogi ir krizis nėra taip baisus, kaip kad tūli ji įsivaizdina.

Panašiai protauja ponai ministariai. Bet mums prisieina į šį dalyką pažvelgti truputį kitaip. Jeigu Amerikoje būtų įvykęs ir piniginis krizis, tuomet, mūsų supratimu, pramonės krizis būtų ne toks baisus, ne toks ilgas ir darbininkai mažiau nukentėtų, negu dabar, kuomet tapo piniginė katastrofa išvengta.

Piniginė katastrofa išvengta, bet pramonės krizis nesimato pabaigos. Bedarbių skaitlius visoje Amerikoje siekia virš keturių milijonų. Jeigu priskaityti streikičius, tai tas bedarbių skaitlius žymiai padidės. Darbai palengva mažinasi ir mažinasi. Teisybė, daug prisideda ir tas, kad darbdaviai, norėdami darbininkams algas numušti, vartoja lokautą, bet kad ir neįvartotų lokautą, tai dalykų stovis mažai kuo pasigerintų. Ir štai kodėl.

Didysis pasaulinis karas ne tik visos Europos ir Mariosios Azijos valstybių pramonę pakrikdė, sugriovė visą ūkį, bet ir privedė prie piniginės katastrofos. Tūli šalių pinigų vertė taip žemai nupuolus, kad tie jų pinigai tik tiek verti, kiek paprasta popiera vertė. Tuo tarpu Ameriką piniginė katastrofa nepalietė. Kadangi Amerikos pinigų vertė nenupuolė arba veik nenupuolė, o visų kitų šalių labai nupuolus, tai Amerikos prekės, pagamintos nenupuolusia pinigų verte, yra neprieinamos visoms toms šalims, kurių pinigų vertė nupuolus. Iš tos priežasties visos kitos šalys vengia su Amerika prekybą užvesti, tos šalys stengiasi tarpe savės vesti prekybą. Kitaip sakant, Amerikos pinigų augštas kursas jos pagamintas prekes išstumia iš Europos rinkų. Europos šalys tik tą pirks iš Amerikos, ko jau nieku būdu negalės gauti kitose šalyse ir be ko negalės apsieiti.

Teisybė, yra vienas būdas — tai pagamintų produktų mainymas ant žalios medegos. Bet reikia atsimiti, kad dabartinio laiku, prie tokių suirucių, Europoje labai mažai yra ir žalios medegos. Tik Tarybų Rusijoje turtinga žalia medega ir su ja Amerika galėtų prekiauti, bet tuo tarpu Rusija

boikotuojama, su ja nestengijama užmegsti prekybą.

Jeigu Amerikoje būtų įvykus piniginė katastrofa, tuomet gal iš vienos pusės ir ant darbininkų ta katastrofa būtų skaudžiausioji, negu viena pramonės katastrofa, bet tuomet pramonės krizis nebūtų toks ilgas, kaip kad dabar. Tūli, kada pastatomas klausimas, ar greitai pasibaigs pramonės krizis, tai jį tai labai sunku ką nors pasakyti. Visi apsišveikina, rodos, kad gali būti labai ilgas, kad jis gali tęstis kelis metus. Jūnėra vilties, kad Europos valstybės greitai susivarys, atbulai, ten dar gali būti didesnių suirucių, ten reikia laukti revoliucijos. Tas, žinoma, šalis ves prie didesnės betvarkės, prie didesnės pramonės ir piniginės katastrofos. Amerikoje, kaip išrodo, pinigų vertė pasiliks ta pati, produktų kainos bus augštos. Vadinasi, Amerikos produktai Europoje nerar arba veik nerar vietos, o savo šalį jū niekad tiek negalims gaminti, kad prie dabartinės technikos išvystymo galima būtų suteikti pilnai darbininkams darbo.

Visa tai, ką viršuje pasakėme, remiantis prisieina sakyti, kad Amerikoje darbininkai negali laukti gerų laikų, negali laukti greito pramonės krizio užsibaigimo. Visa tai, matoma, permato ir tūli politikieriai, kurie dabar deda dideliausius pastangus, kad į šia šalį neišleisus ateivių, kad kaip nors sumažinus bedarbių armiją.

Vienok yra ir kapitalistų tarpe tokių, kurie krizių labai bijo. Ir bijo ne del to, kad darbininkų sunkus padėjimas, kad jie vargsta, bet todėl, kad tokie kriziai darbininkų dvasią revoliucionizuoja, kad darbininkus veda prie didesnio klesinio susipratimo, priverčia juos galvoti, ar negalima surasti kokią nors išeitį iš sunkios padėties. Juk tik tuomet darbininkas pradeda daugiau mąstyti apie savo reikalus, kada jo ekonominis gyvenimas pasidaro sunkus. O pakol jis dar gali uždirbti tiek, kad galus su galais suvedus, tai mažai rūpinasi savo reikalais, mažai jam apeina darbininkiškos organizacijos ir klesų kova.

V. P.

L. D. L. D. REIKALAI

L. D. L. D. IX APSKRICIO KUOPŲ ATYDAI.

L. D. L. D. IX Apškricio 3-čias suvažiavimas įvyks birželio mėnesy. Vieta ir data bus pranešta vėliau.

Draugai ir draugės, atkreipkite į tai atyda ir rengitės prie suvažiavimo — išrinkite delegatus iškalno ir prirngitės naujų samanyų apškricio bei draugijos labui.

Kiekviena kuopa turi teisę siūsti tiek delegatų, po kiek šieina nuo tam tikro narių skaitliaus, užsimokėjusių visas draugijos ir apškricio mokesčius. Kuopos turi įsakyti išrinkti delegatams, kad jie būtinai dalyvautų suvažiavime, kad nauji

sitikty taip, kaip pereitame suvažiavime nuo tuly kuopų delegatai visai neprabuvo, nors ir buvo išrinkti. Kiti delegatai atvažiojo be mandatų. — Kuopų valdybos turi išduoti mandatus visiems delegatams, nes be mandatų nebus priimami.

Kuopos, kurios dar nėra užsimokėjusios apskričiai mokesčių, malonėkite greitai užsimokėti; kitaip jūsų delegatai nebus priimami į suvažiavimą. Ir kuopos, kurios dar nėra prisidėjusios prie apskričio, yra kviečiamos prisidėti, užsimokant apskričiai paskirtas mokesčius iki suvažiavimo, kad galėtumėte siųsti savo delegatus į suvažiavimą.

Šis suvažiavimas bus labai svarbus, nes turėsime daug reikalų, kaip apskričio, taip ir visos draugijos, apsvarstymui. Todėl rengkimės iškalno, kad galėtume nuosekliai klausimus išrišti.

B. Valukas,
L.D.L.D. IX Apskr. Pirm.

Klaidingas Dalykų Supratimas

Ne sykį ne vienoje vietoje man teko pastebėti, ne tik tarpe atskirų draugijiniame gyvenime mažiau išsilavinusių žmonių, bet ir spaudoje, reiškiant tokią mintį, kad kas tik inteligentus, kas tik kiek daugiau prasilavinęs žmogus, — tas ir darbininkų priešas, jų reikalų parduokas, ir, kaip tokius, turi būt vejamas lauk iš darbininkų tarpo.

Ar toks supratimas yra teisingas?

Mano supratimu, jis ne tik neteisingas, bet kartu ir labai klaidingas. Jis daro daug žalos darbininkų klesai, kartu ir visai žmonijai. Jis ne vienam mažiau išsilavinusiam darbininkui užmuša tą simpatijos jausmą, kuris būtinais reikalingas prie bile kultūros tvėrimo darbo. Jis draudžia pasitikėti žmogui, kuris daugiau prityręs, kuris gali įnešti gyvenimui daugiau ko naujo, reikalingo.

Ir jeigu mes, darbininkai, visi tokios nuomonės laikytumės, ar mes galėtume ką nors gero gyvenime atsiekti? Ne.

Mes negalėtume net paprastų, jau esančių įstaigų palaikyti, nei jų kontroliuoti, nekaltant jau apie mokslo įstaigas, kurios šiandien žmonijai taip reikalingos, kaip paprasta, kasdieninė duona.

Be inteligentų, be išlavinusių žmonių, be savo darbe ekspertų — mes nieko negalėtume nei sutverti, nei palaikyti. Atmeti inteligentiją tikrai todėl, kad ji inteligentija, ir niekint apsvietą — reiškia žengti į primityviską gyvenimą, kuris jau atgyveno savo laikus ir kurio jau niekas negeidžia.

Todėl tokią mintį, kuri priešinga progresui ir daug kenkia draugijos tobulinimuisi, reikia šluoti lauk iš mažiau susipratusių, o ne užtarti, „palaikyti“ ją.

Nesakau, kad visi inteligentai tikę darbininkams už vadovus. Ne! Bet aš sakau, kad žmonės apsviesti ir visapusiai išlavinę taipgi reikalingi darbininkų klesai, kaip ir buržuazijai.

Daugumas mūsų draugų seka Rusijos darbininkų taktiką, ir jie tą, kaipo rankvedį, kaipo taisyklę prima ir laikosi. Ir nieko prieš tai negalima būtų turėti, jeigu tos taisyklės būtų

priimamos taip, kaip jos ten praktiškai gyvenime yra vykdomos, ir kad tai suprastų mūsų draugai, o ne atbulai, ne klaidingai.

Kad mūsų draugai geriau suprastų, jog Tarybinę Rusiją nėra tokios nuomonės link apsviestūnijos ir kultūrės, kiekia turi pilietybę Amerikos lietuvių darbininkų tarpe, pažūrėkime, kaip ten elgiamasi. Kuomet pas mus dauguma darbininkų žiūrį į inteligentus „šniarai“, tai Rusijos darbininkai visai kitaip tą klausimą atsivaidina. Jie, sulgy oficialių pranešimų, nusprendę visiems moksle, politikoje, dailėje ir literaturoje pasižymėjusiems asmenims pastatyti paminklus. Paminklus statyt nusprendę sekantiems asmenims: Marksiui, Engelsui, Blanky, Bebeliui, Lassaliui, žoresui, Spartakui, Brutui, Babefui, Dantui, Maratui, Robespierui, Garibaldiui, Stenkai, Razinui, Bakuninui, Pesteliui, Redevui, Gespesui, Haltarinui, želiabovui, Perovskai, Kalijevui, Plechano-

Matote, Rusijoje nėra ignoruojami apsviesti žmonės, kurie nors nebuvo ir nėra komunistai, bet už jų atlikus svarbius draugijai darbus ten juos gerbia ir net paminklus stato.

Klis.

KORESPONDENCIJOS

MAŠINISTŲ UNIJOS LYDERIAI IR DARBININKAI.

CHICAGO, ILL. — Labai mažai kalbama mūsų spaudoje apie unijų veikimą Chicagoje. Tiesa, labai mažai lietuvių priklauso prie jų. Daugelis atsilieka, kad nemokanti anglų kalbos, todėl negalinti savo priėjimų prie unijų suteikti joms naudos. Kiti atsilieka, kad dėl kitokių priežasčių. Vienok joki atsiliekimai negali to pateisinti.

Bandysiu čia pabrėžti apie vieną mašinistų lokali ir jo darbus, kas, manau, bus svarbu dienraščio skaitytojams.

Amerikos Darbo Federacijos mašinistų skyriaus 113 lokalis yra vienu iš radikaliskiausių A. D. F. lokali ir artimiausiu revoliuciniams darbininkams visuose veikimuose už galutiną klesų kovos tikslą.

113 lokalis jau priėmė rezoliuciją, reikalaujančią prisidėti prie Raudonųjų Unijų Internacionalo, neatkreipiant jokios atydos į Amerikos Darbo Federacijos biurokratiją, kuri, be abejonės, bus priešinga tam lokalo nusistatymui.

Kiti lokalai turi imti pavyzdį — nieko nelaukiant prisidėti prie R. U. Internacionalo. Mūsų kovos frankis neturi būti biurokratijos rankose, bet mūsų pačių rankose. Dabartiniai unijų vadai, daugumoje, yra parduokai mūsų klesos reikalų. Jie kovoja ne už darbininkų reikalus, bet už kapitalistus ir jų reikalus. Kad tas yra tikra tiesa, tai mums liūdija visi būvę streikai, kuriuos darbininkai turėjo pralaimėti per tiesioginius ar netiesioginius lyderių pasidavimus kapitalistams.

Kaip visur nukapojo darbininkų algas, taip ir mašinų išdirbystės karaliai paskelbė, kad numuša 10 nuosimčių, pradedant 10 d. gegužės. Tos industrijos darbininkai nutarę paskelbti Chicago's rajone generalų streiką. Už streiką balsavo 67 nuos., prieš — 21 nuos.

Tačiau šią tarimų unijos lyderiai atmetė, sakydami, kad balsavimas nelegalus, nes, girdi,

ku, kad *niekuomet bosai nedavė darbininkams teisės streikuoti, ir jie negali duoti, nes tas reikštų padavimą botago, kuriuo darbininkai juos plakty.*

6 d. gegužės buvusiame 113 lokalo susirinkime visi mašinistai nutarė streikuoti, nepaisant lyderių priešnimosi! Kuomet tik bosai paskelbs numušimą algų, tuomet visi į streiką.

Unijistas.

VYKIME LAUK KAZIRNINKUS.

WATERBURY, CONN. — Pas mus, apart gerų ir darbėčių visuomeniniuose darbuose draugų, yra ir tokių, kurie ne tik tai nieko gero neveikia, bet dar kenkia kitų veikimui savo nekultūringumu ir nemandagumu. Ypač yra daug įtyusių į kazirniavimą, ir negalima niekaip juos tuo atitraukti. Kai kuriuos „lengvai drabančius pinigų“ jau ir draugijos pradėjo persekioti, bet ir tas negelbsti. Būtų gerai, kad draugijos tuos „profesionalus“ vyty lauk iš savo tarpo, nes jie tik negarbę organizacijoms daro.

Kuopos Narė.

MŪSŲ JUDEJIMAS.

MONTELLO, MASS. — Čia nuo seniai gyvuoja vaikų draugijėlė po vardu žiburėlis. Dabar susitvėrė antras skyrius, prie kurio priklauso didesnėji vaikai ir mergaitės. L. T. N. Bendrovė nupirko jiems pianą. Jie susirenka du vakarus į savaitę ir mokinasi dainuoti, teatrą, lošti, ir tt.

7 d. gegužės minėta draugijėlė surengė koncertą ir balių. Koncerto programą išplėdė žiburėlio nariai: vieni padainavo, kiti pagrojo ant instrumentų, tretį pašoko ir tt. Po koncerto tęsėsi šokiai iki vėlumo nakties. Publikos buvo pilna svetainė.

8 d. gegužės L. T. N. Bendrovė turėjo surengusi diskusijas temoj „Ar du ir pusė Internacionalo socialistai yra Marksistai?“ Diskusantai buvo vietiniai. A. Kireilius stėjo, kad socialistai yra marksistai, o S. J. Balčiūnas stėjo, kad nėra. Diskusantams buvo nustatytas laikas kalbėti — po 10 minučių. Pirmiausiai kalbėjo A. Kirei-

Pirk šią Knygą Dabar, Tuojaus, Nes Vėliaus, Gal, Už Jokius Pinigus Nebegausi!

PATARIMAI VYRAMS APIE LYTIES DALYKUS

Vienatinė knyga, paduodanti teisingas žinias apie lytinį gyvenimą. Aprašo lyties organus, lyties ligas, jų apsisaugojimą, saugumą, parodont, kaip atprasti nuo jos; apie apsviedimą, medelį ir laimingą gyvenimą poroje; apie prostituciją, ir daugybę kitų dalykų, kurie rišasi su žmogaus lytimi.

Knyga su paveikslais ir gražiai apdaryta.

KAINA \$2.00.

Pinigus siųskite šiuo adresu:

J. GARKUS, Box 129, General P. O., NEW YORK, N. Y.

KURSAS NUPUOLĖ.

Tai geriausia progą daug aukštinį Lietuvą nusijusti. Greitume nusiuntimo pinigų nieks su manim negali lenklynuoti; visiems pinigų siuntėjams pristatav kvitas su parašais priėmėjų pinigų.

Laivakorėjų agentura į Liepą, Hamburgą ir visur. Pasi klonelį į Lietuvą. Padarymas lietuviškų dokumentų.

Pinigus siųskite per pašto Money Order. Rašydami pridėkite 2c. stampą ir visados adresuokite:

P. MIKOLAINIS,
53 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

Pamėginkite naują —

Ruffles

Su užregistruotu valdžios leidimu Sav. Valst. Patentu lietu.

Naujame mėlyname pakelyje.

Vieno triušio, gromla nūmusiančio ypatingas šiame valdžios leidimu su priemais priimami švelniai kvėpeli.

Ruffles yra labai pavojingai pleiskanų pašalinimo — begalini puikus plauku sutaisytojas, kur patiks ka ir gromla elai ypat

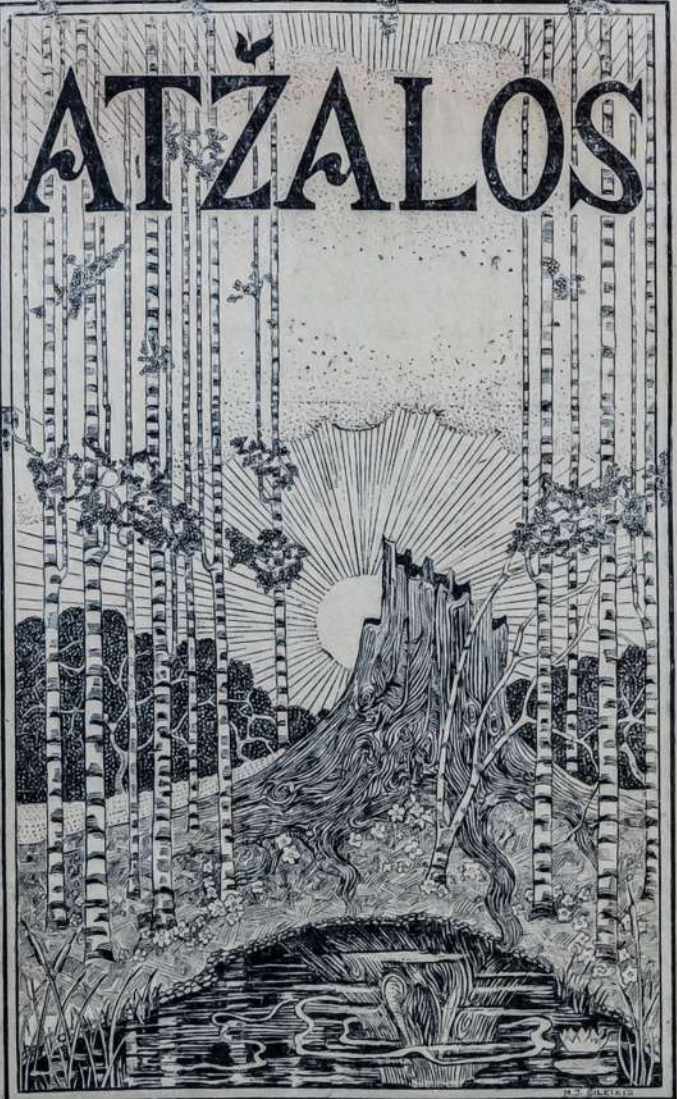
Apieko parsiidu po 65c. už 100 gr. 75c., už 200 gr. 1.25c., už 500 gr. 2.50c. per pašto čekius ir laiškus laboratorijose.

Būtinai reikalaukite šitokio pakelio. Zinreikite, kad būtu INKARO valdžios leidimu.

VISŲ ŽINIAI!

Tas, Taip Labai Laukiamas Ir Pageidaujamas Veikalas

ATŽALOS

JAU GATAVAS

TAS puikus mūsų jaunųjų rašėjų parašytas veikalas „ATŽALOS“ susideda iš arti 400 puslapių, kuriame tolpa puikiausias mūsų jaunųjų rašytojų eilės, apysakos ir šiaip įvairūs raštai.

Tą naują ir puikų veikalą privalo perskaityti kiekvienas lietuvis bei lietuvaite, nes jame aiškiai atspindi mūsų jaunosios genkartės tikslai ir pasiryžimai. Taipgi tokį knygoj telpa ir visų autorių paveikslai, kurių yra nemažas skaitlis ir šiaip puikus piešiniai.

UŽSISAKYKITE TUOJ, NES PASKUI GALI PRITRUKTI.

KNYGOS KAINA \$2.50.

Gauti galima tik „Laisvės“ knygyne,

455 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Brooklyn LABOR LYCEUM

DARBININKŲ ĮSTAIGA.

Sales dėl Balių, Koncertų, Bunkelių, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus stebėjus su naujaisiais įtaisymais. Keturiolis bilių alėms.

KAINOS PRIEINAMOS.

949—959 Willoughby Ave. Tel. 3842 Stagg.

AR NORI VALGYT GERĄ DUONĄ?

Jeigu taip, tai imk duoną iš „GARSAS“ KEPTUVĖ

(SENIAUSIA ĮSTAIGA).

Kepa geriausią duoną iš čystų ruginių miltų. Taip pat mes kepame geriausius keikus veselijoms ir kitokiems pokylams. Turėdami kokį nors užsakymą ir norėdami valgyti gerą skanią, puikiai padarytą duoną, tai visados kreipkitės į mus. Duoną siunčiame ir į kitą miestą.

W. Masiulevičius

Savininkas
209 BEDFORD AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Tel. 2876 Greenpoint.

AUTOMOBILIŲ KURSAI

Išmokiname pilnai automobilijų mechanizmo kiekvieną ypatą, kaip tai išardymo, pataisyimo, sustatymo, važinėjimo ir visokių pletų. Taipgi duodame lekciją apie elektrą, mokiname lietuviškoji ir angliškoji kalbose. Instruktoriai pasižymėję ekspertai — L. Tychnevichus ir kiti.

Laisnius ir diplomą užtikriname
293 Ave. D, Corner 17th St.
New York City.

(Tąsa nuo 3 pusl.)

Kad esanti pasaka, o ne K. Markso išsireiškimas, ir tt. Bet matosi, kad jis visai nėra skaites tu raštų, nes neturi jokio supratimo apie juos. Po kalbų buvo duodami klausimai, į kuriuos socialistas nepajiegė atsakinėti.

Užsibaigus diskusijoms, rankų pakėlimu buvo nubalsuota, kuri pusė laimėjo diskusijas. Visi rankas pakėlė, kad socialistai nėra marksistai.

Publikos buvo mažai, nes nebuvo išgarsinta. Aukų vakaro lėšų padengimui surinkta mažai.

Kursėny studentas.

IS DARBININKŲ GYVENIMO.

HAVERHILL, MASS. — Ant Merrimack upės kranto čia yra įkurta H. B. C. CO. popieros dirbtuvė, kurioje dirba 400 darbininkų. Dirbama įvairios popierinės skrynūtės. Dirba daugiausiai ateiviai: lietuviai, lenkai, greekai ir k.

Gal niekur kitur darbininkai nėra taip pavergti, kaip čia: kaip nori, taip su jais elgiasi.

Išnaudotojai nesutinka jokio darbininkų pasipriešinimo, nes darbininkai čia veikia visai neganizuoti. Savininkai buvo darę dirbtuvę ir ilgą laiką laikė darbininkus pusalkais. Dabar jau pradėjo šiek dirbti, bet už žymiai nuolintą mokesį. Darbininkai „džiaugiasi“, kad bent gauna užsidirbti ir nestai iš bado.

M. Pilinas.

PAVYZDINGOS VESTUVĖS.

NORWOOD, MASS. — 1 d. gegužės čia apsidė civiliu šliūbu d. J. Truskauskas su A. Kruliute. Abu jaunavedžiai yra pažangūs ir energingi organizacijų veikime.

Vestuvių parengimėlyj, d. K. W. Žiurinskui prisiminus apie Lietuvos darbininkų sunkią padėtį, parinkta ant vietos bent kiek aukų. Aukavo sekančios ypatos: J. Truskauskas, A. J. Truskauskienė, K. Žiurinskas, S. Karalius, J. Valma, B. Palilijunas, J. Davidonis, M. Davidonienė, K. Stukas ir F. Macėnas — po \$1; K. Palipnienė, K. Sabackas, J. Trečiokas, D. Janušis ir J. Grybavičia — po 50c. Viso surinkta \$14.50. Pinigai pasiūsta į A. ir L. D. G. Fondą.

J. R.

VIETINĖS ŽINIOS

„Pirma Gegužės — darbininkų šventė“, sako vyčiai.

Jei būčiau katalikas, tai jau ir aš manyčiau, kad „sudna“ diena artinasi! Tik tai pamislykite: mūsų vyčiai, kurie bijojo savęs užklausti, kas išrado „Tėve Mūsų“ ir „Sveika Marija“, kas išrado, kad pėnyčioj nevaičia valgyti „su uždaru“, — ant syk pradėjo rišti tokį klausimą, kokis nenteina į galvą nei patičiam „tėveliui“ Remeikai!

Pereito ketvergo vakarą parapijinėj svetainėj buvo suaukštas viešas susirinkimas ir svarstoma klausimas: „Ar Pirmą gegužės yra darbininkų šventė, marksistų?“

Klausimas, kaip matote, nors ir nekaip suformuluotas, bet reikia pripažinti, gana rimtas. Vyčiai darbininkai, kaip galima suprasti iš suformuluoto klausimo, jau pripažįsta, kad Pirmoji Gegužės yra darbininkų šventė, tik jiems dar bausis yra žodis „marksistas“. Reiškia, vyčiai jau sutinka švesti Pirmąją Gegužės, tik jie nenori, kad marksistai ją švestų. Jeigu vyčiai jau nesibijo darbininkų šventės Pirmosios Gegužės, tai jie, ilgainiui, pripras ir prie darbininkų mokslo — marksizmo. G-o-o-d!

Žmonių buvo mažai ir patys gįnčiai ėjo labai negyvai, bet veik visi sakė, kad Pirmoji Gegužės yra darbininkų šventė. Beje, radosi vienas, kuris bandė „prūvyti“, kad Gegužinė ne darbininkų šventė, bet, iškalbėjęs minutą ir pusę, pritrūko „argumentų“ ir nudilino...

Bijodamas bado mirties, nusizūdė.

Pavarytas nuo darbo delei silpnos jo sveikatos Herman Cott, 45 metų amžiaus darbininkas, gyvenęs po numeriu 264 Rutledge St., Broklyne, užbaigė savo gyvenimą, nusinuodydamas savo gyvenimą, nusinuodydamas kambarį, kuomet vienas iš kaimynų užuodęs gazą ir išlaužęs duris įėjo.

Cott pataikė nusizūdyti tokiu laiku, kada jo pati buvo trumpam laikui apleidusi stubą.

Vietoj čeverių — pinigai.

Tula Cellia Knapper, gyvenanti po numeriu 78 Canal St., New Yorke, nuėjo krautuvėn ant Delancey St. po numeriu 106 ir nusipirko sau porą čeverių. Pardavėjas nunesė čeverių savo raštinėn ir padavė klerkui suvynioti. Kuomet mergina gavo pirkinį, išėjo namon.

Parėjusi tuojaus užsimanė savo pirkinį parodyti namiškiam. Kuomet atidarė skrynūtę, tai vietoj čeverių rado prikimštą popierinių pinigų.

Mat, per klaidą jai buvo įduota kitas bundulėlis, kuris buvo panašus į jos pirkinį.

Mergina grąžino pinigus jų savininkui.

Šlebių siuvėjai kovos prieš nukramtymą algų.

Šlebių siuvėjams ponai savininkai pradėjo taip drąsiai kramtyti algas, kad tarsi, jie yra visiškais viešpačiais ant darbininkų. Bet ne visai taip yra: darbininkai pradėjo savininkų saivaliai pasipriešinti! Darbininkai išėjo į kovą už plėšiamą jiems iš burnos paskutinio duonos kashno.

Šlebių siuvėjai (didžiama jų moterys) kreipiasi į darbininkus ir darbininkes, kad noity dirbti į tas siuvyklas, kurios išėjo į streiką.

Iš New Yorke West Sidės.

Šiame kampe yra pusėtinai būrelis lietuvių darbininkų, bet veiklumo ant visuomeninės dirvoms labai mažai parodoma. Matomai, stoka praktiškų veikėjų.

Iš organizacijų čia yra stambiausia Liet. Pol. Kluibas. Jis turi nemažai narių ir reikariais paremin naudingus darbus aukomis. Bet pats kluibas, nors ir vadinasi politikos kluibas, bet joje veikia nieko neveiklia.

Šios aplinkės lietuviai darbininkai, didžiumoje, dirba prie laivų išliodavimo bei priliodavimo. Darbai labai sunkūs ir per tai darbininkai būna toki neapsukrūs ir nesumanūs savo klesiniuose reikaluose. Didžiuma jų, išdirbė 6 dienas savaitėj, 7-tą eina bažnyčion paprašyti savo skriaudikams geros kloties, t. y., kad ponams dar daugiau sektųsi vargšus skriausti.

Po bažnyntinių apeigų tie vargo bitės eina kitu jiems numylėtu takeliu — į smūklę. Tad, ar galima norėti, kad čia kas nors didelio ir svarbaus būtų galima nuveikti, kuomet darbininkų protas svaiginamas bažnyntiniais ir alkoholiniais svajgalais?

Suvargęs.

Gatvių valytojai atgal neprimami.

Neperseniai gatvių valymo departamento galva, J. P. Leo, prašalino nuo vietos virš 500 „neištikimų“ gatvių valytojų, kurių daugelis buvo tame darbe išdirbė po kelis ir net keliolika metų.

Kadangi algos jiems buvo mokamos labai mažos, tai daugelis pravarytų nuo darbo jau dabar stovi prieš žiaurias bado akis.

Cleaners' Protective unija pasipriešino tokiam neteisngam p. Leo žygiui ir kreipėsi prie „užtarėjo“ miesto majoro Hylano, bet pastarasis, matomai, nekirs savo draugučiumi akin.

Kuomi tas viskas užsibaigs, nežinia, bet greičiau Leo bus „teisus“.

DARBININKISKŲ EILIŲ KNYGA

Parašyta vieno iš geriausių Lietuvių Poetų Mačio-Kekšto

Ta eilių knyga privalo rasti kiekvieno lietuvių darbininko kambarį, nes perskaitęs tą knygą ir didžiausiai sunkių gyvenimo bangų nuolint darbininkas ras joje savo nuvargintai sielai suraminimą ir didesni darbininkiskų jausmų padidginimą. Knygoje randasi daugybė įvairių įvairiausių darbininkisko turinio eilių ir deklamacijų su trumpa autoriaus biografija ir paveikalu. Knyga turi su viršum 100 puslapių.

Knygos kaina tik 50c. Galima gauti tik „Laisvės“ knygynė 455 Grand St., Brooklyn.

ATSĀUKIMAS. „Laisvės“ No. 114 buvo pagarsinta, kad L. A. R. rengia išvažiavimą į Glendale giraitę ant 5 d. birželio. Siuomi tą pagarsinimą atsaukiame, kadangi ant tos dienos rengia išvažiavimą L. M. P. S. 91 kuopa. L. A. Ratelio išvažiavimą perkeliamo ant 26 d. birželio. Vieta ta pati.

L. A. R. Komisija. LIETUVIŠKŲ ŠLAUCIUS. Taisome senus ir padarome naujus ant orderio. Puspadžius ir robus pridėdam į 15 minutų. Dirbame mašinomis. Norinti greit ir pigiai pasitaisyti, kreipkitės šiuo adresu: 113 Union Ave., Brooklyn, N. Y. 114-116

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau savo brolio A. Gaižausko; jis paeina iš Kauno rėdybos, Tauragės apskrčio, Batakių parapijos. Girdėjau, gyvena Seranton, Pa. Jo paties arba žinančių apie jį meldžiū pranešti. J. Gaižauskas, Eccles, W. Va. Box 69, 116-122. Pajieškau savo brolio Benedikto Bakšio; jis paeina iš Kauno rėdybos.

Raseinių apskrčio, šimkaičių valsč. Šilšėninkų kaimo. Jo paties meldžiū atsišaukti arba apie jį žinančių pranešti, už ką būsiu labai dėkingas. Ant. Bakšys, 860 N. Clarion St., Philadelphia, Pa. 116-118

Pajieškau savo draugo Prano Puko. Girdėjau, kad gyvena Brooklyn, N. Y. Aš išvažiuoju Lietuvoje. Todėl meldžiū kreiptis ypatingai, arba jį žinantį malonės pranešti laišku šiuo adresu: Kasparas Karosas, Hotel Mesle, 308 West 23rd St., New York, N. Y.

Pajieškau savo brolio Antano Valackos, paeinančio iš Kauno rėdybos, Pasvalio apskrčio, Vabalinkų parapijos, Svilių kaimo. Tulas laikas tam atgal, gyvena Waterbury, Conn. Jo paties meldžiū atsišaukti arba žinančių apie jį pranešti šiuo adresu: Nastė Valackiūtė, 10734 Prairie Ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Juozo Paulavičiaus, pirmiau gyvenusio New Jersey valstijoje. Jo paties meldžiū atsišaukti arba žinančių apie jį pranešti, už ką būsiu labai dėkingas. M. Paulavičiūtė (Karpavičiūtė), R. F. D. 1, Box 205, Du Bois, Pa. 116-118

PARDAVIMAI

PARSIDUODA krautuvė (Dry Goods store) už gana priemamą kainą. Prie krautuvės randasi ir trys kambariai gyvenimui. Gera progą pirkti. Atsišaukite tuoj. J. V., 159 Perry Ave., Maspeth, L. I., N. Y. 113-118

PARSIDUODA grosernė labai gerą vietą ir biznis gerai išdirbtas. Taipgi randasi ir keturi kambariai del gyvenimo. Parsiduoda gana pigiai. Priežastis pardavimo — savininko išvažiavimas ant farmos. Atsišaukite greitai. Brooklyn, N. Y. 32 Schole St., 116-118

PARSIDUODA grosernė ir bufernė, geroje lietuvių apgyventoje vietoje, su visais moderniškais įtaisymais. Pardavimo priežastis — savininko išvažiavimas Lietuvoje. Norinti pelningo biznio atsišaukite pas Schegeus ir Shedlow, 170 Grand St., Real Estate 112-116

PARSIDUODA geras „player“ pianas ir gramofonas už pigią kainą. Gera progą pirkti, nes turiu apleistą šį miestą. Atsišaukit tuojaus. Slavickienė, 187 Stagg St., 3 lubos, Brooklyn, N. Y. 114-119

Telephone Main 9759 LIETUVIS FOTOGRAFAS

IR MALIORIUS. Nufotografuoja ir numalevoja visokių paveikslus įvairiausioms spalvoms. Atnaujina senus ir krajavus ir sudaro su amerikoniškais. Darbų atlieka gerai ir pigiai. Kreipkitės šiuo adresu: JONAS STOKES, 173 Bridge St. C. Brooklyn, N. Y. Tel. 5975 Greenpoint.

JUOZAS AMBRAZIEJUS IR JUOZAS M. DANIELIUS. PINIGŲ LIETUVON PERSIUNTIMO IR LAIVAKORČIŲ AGENTURA. 168 Grand St. (Palei Bedford Ave.) Brooklyn, N. Y.

JUOZAS M. DANIELIUS, per daugelį metų buvęs „Vienybės“ lietuvių manadžeris, nuo Balandžio 15 d. apleido „Vienybę“ ir paliko dalininku JUOZO AMBRAZIEJAUS AGENTŪROS. DABARTINIŲ LAIKŲ žymiai AGENTURA patobulinama ir atlieme reikalingus visiems reikalingus reikalus: SIUNCIAME pinigus Lietuvoje žemiausiu kursu. Pinigai Lietuvoje išmokami artimiausiam paštu. PARDUODAM LAIVAKORTES ant visu linijų ir didžiausių laivų į Lietuvą ir iš Lietuvos. Padarome pasportus važiuojantiems Lietuvoje. Pavedime dalių padarome ingaliojimus su užtvirtinimu Lietuvos Atstovybės. Atitraukiame šeimosnais ir gimines iš Lietuvos. PARDUODAM namus, lotus ir farmas; atliekame viešus raštus tam reikalingus. Visuose virš paminėtuose reikaluose viską atliekame greitai ir su pilniausia GARANTUOJA. Kviečiame kiekvieną virš paminėtuose reikaluose PIRMAUS atsišaukti į mūsų OFISĄ: MES UŽTIKINAME, kad patarnausime geriaus, negu kitos įstaigos. Mūsų daug metų praktika mintoose reikaluose suėdys jums daug pinigų. Visuose reikaluose informacijas suteikiame dykai. Klauskite mūsų dieninio Lietuvos auksinų kurso. Su pagarba, AMBRAZIEJUS ir DANIELIUS.

Pasarga Detroito Lietuviams Darbininkams. Čia randasi dvi lietuviškos aptiekos, kuriose galima pirkti valstus daug priemamame kaina, negu kur kitur, ypač dabartiniamse krizio laikais. A. M. KISHON, Aptiekorius Savininkas, 8624 JOS. CAMPAU AVE. ir 5046 CHENE ST., DETROIT.

LIETUVŲ IR IŠ LIETUVOS LAIVAKORTES galima gauti pagal prekes kompanijų ir ant geriausių laivų visų linijų pas seniausią LIETUVISKĄ agentą G. KUNASĀUSKĄ. PASPORTUS išreikalauju visiems keliaujantiems į LIETUVĄ. Atvažiuojančius iš kitų miestų patinku ant stoties. Persiuntimas PINIGŲ pagal dieninį kursą. Kreipkitės ypatingai arba per laišką pas G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3-rd Street, New York, N. Y.

LIETUVIS FOTOGRAFAS IR MALIORIUS.

Dvi puikiausios Galerijos

MOTIEJUS KICHAS, 227 Bedford Ave., 579 Grand St. tarpe N. 4 ir 5 Sts. Prie Lorimer St. BROOKLYN, N. Y.

Telephone 2320 Greenpoint.

J. GARŠVA

GRABORIUS (Undertaker) LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS. Išbalsmuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių. Parsamdu Automobilius ir Karietas Veselijoms, Krikštynoms ir šilap pasivažiavimams. 231 Bedford Ave., 264 Front St. Brooklyn, N. Y. C. Brooklyn, N. Y.

FOTOGRAFAS

J. Taukevičė, 225 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Telephone 2851 Greenpoint.

J. Levandauskas

GRABORIUS

272 BERRY STREET, BROOKLYN, N. Y.

DR. J. J. VIZGIRDAS LIETUVIS GYDYTOJAS. Gydo Moterų ir Vyru Užsienėjusias Ligas. 1828 Cass Ave., St. Louis, Mo.

SUGEDE DANTYS - SUIRUS SVEIKATA. Neapleiskite Savo Svelkatos! Atelkite ir DTKAI Ibegzaminuokite Savo Dantis. SAVO DARBA GVARANTUOJAME. TAISSOME ANT ISMOKESCIO. Drs. H. & J. Zasuly CHIRURGAID-DENTISTAI. 257 South 2nd St., Kampas Havemeyer Brooklyn, N. Y. Antras ofisas: 182 Flatbush Ave. kamp. 5th Ave, Brooklyn, N. Y. Du blokai nuo Pacific St. "subway" stoties ir du blokai nuo Atlantic Ave., "subway" stoties.

KNYGU ISPARDAVIMAS

"Laisvės" administracija nutarė isparduoti stebėtinai pigintomis kainomis šias knygas: K. MARKSAS—jo gyvenimo ir mokslo charakteristika, be apdarų, kaina \$1.00, dabar tik ..... 50c. BADAS, be apdarų, kaina 75c., dabar tik ..... 40c. VOKIECIŲ KAREIVIO KARES ATSIMINIMAI, be apdarų, kaina 75c, dabar tik ..... 40c.

SU APDARAIŠ: K. MARKSAS—jo gyvenimo ir mokslo charakteristika, kaina \$1.50, dabar tik ..... \$1.00. BADAS, kaina \$1.00, dabar tik ..... 75c. VOKIECIŲ KAREIVIO KARES ATSIMINIMAI, kaina \$1.00, dabar tik ..... 75c.

Agentam, kurie ims platinimui nemažiau, kaip už \$5.00, nuleisime nuo numazintų kainų dar 25%. Si progą bus tik iki birželio (June) 1. Vėliau gal visai tų knygų nebus galima gauti, o jei ir liks, tai jų kaina bus ta pati, kaip kad iki šio buvo. Pasipirkite kol dar yra ir pakol kainos mažos. Ypatinagai L.D.L.D. ir L.M.P.S. kuopų agentai siūskit tuojau užsakyti, nes pavėlavę turėsit mokėti pilną kainą. Įsitėnykit, kad numazintomis kainomis knygas duosime tik iki June 1. Adresuokit:

"LAISVE", 455 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

SIPKORTES. Nėra ofiso visoj Amerikoj, kur galėtumėt pigiau gaut laivakortę, negu pas mus. Didžiausias ir Pigiusias Pardavimas laivakortėjų į Lietuvą per Kauną ar Liepoją. PASPORTUS KIEKVIENAM GAUNAME UŽ DYKA. SIUNCIAME PINIGUS LIETUVON PIGIAUSIAI. TELEGRAFISKAI PINIGUS ISMOKA I 3 DIENAS. Rašykite ar atokite ant šio adresu: LITHUANIAN TRAVEL BUREAU, 136 E. 42-nd Street, NEW YORK, N. Y.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA. TIESI Kelionė Be Persėdimo Iš NEW YORKO Per LIBAVĄ Arba HAMBURGĄ-EITKUNUS Į LIETUVĄ. Laivai išplaukia kas 14-ta diena. DIDELI DVIJŲ SRIUBŲ PAČTO LAIVAI ISPLAUKS: "POLONIA" Geg. 18 | "ESTONIA" Birželio 22 | "LITUANIA" Birželio 1 | "POLONIA" Liepos 4. Visi laivai turi puikus kambarius trečios klesos keleiviams. Kreipkitės prie mūsų agentų jų miestė.

NAMAI IR FARMOS. Ant pardavimo mūriniai ir mediniai namai, su dideliu pasirinkimu, mažu įnešimu ir priemamiausia kaina, Brooklyn mieste ir visuose priemiesčiuose: East New York, Jamaica, Maspeth, Ridgewood, Greenpoint, Flatbush, So. Brooklyn ir C. Brooklyn. 1 fam. — nuo \$1,500 iki \$10,000; įmokėti ant \$1,000 nuo \$150 iki \$300. 2 fam. — \$1,800 iki \$10,000. 6 fam. — \$3,800 iki \$18,000. 3 fam. — \$2,500 iki \$12,000. 8 fam. — \$4,000 iki \$20,000. 5 fam. — \$3,500 iki \$15,000. 20 fam. — \$11,000 iki \$60,000. Budavojame namus ir duodame morgitius ant namų. Kas per mūsų prirodymą perka, nieko nemoka mums ir apsipinaime teisingai. Ant pardavimo 200 farmų su triobomis ir gyvuliais apie New Yorka, Jersey, South Island ir kitose valstijose, kur geriausias žemės, prie girių, vandenių ir mūsų tautos apgyventa. Parduodame su mažu įnešimu ir lengvu išmokėjimu. B. ZINIS REALTY CO. BRANCH OFFICE: 420 LORIMER STREET (pagal Grand Street), BROOKLYN, N. Y. Tel. 3929 Stagg.